L’Homofòbia no claudica. Via Directa

29 de març de 2016

Les agressions contra la diversitat sexual se segueixen produint diàriament malgrat els esforços legals i socials per aturar-les

Manifestació contra la discriminació del col·letiu LGBTI. Des que es va aprovar la llei per combatre la LGTBIfòbia, catorze mesos enrere, s’han registrat fins a 50 casos

Victor Serri

MANEL RIU

29/03/2016

Les arrels locals del terror fonamentalista a Europa

Segons un estudi de l’any 2013, a Espanya l’homosexualitat és més acceptada socialment que enlloc del

món. A Catalunya, el Parlament ha aprovat una llei pionera per garantir els drets de les persones LGTBI, i a Barcelona l'Ajuntament ha elaborat un pla integral d'actuació per evitar qualsevol discriminació per raó d'orientació o identitat sexual. Aquest panorama, que aparentment és d'igualtat i de drets reconeguts, amaga una realitat quotidiana que segueix existint: a casa nostra se segueixen produint agressions homòfobes regularment.

En finalitzar el 2015, l'Observatori Contra l'homofòbiava fer un estudi sobre aquest tipus d'agressions en el marc de la ciutat de Barcelona. Des que es va aprovar la llei per combatre la LGTBIfòbia, catorze mesos enrere, s'han registrat fins a 50 casos. "Que això passi a Barcelona, on la comunitat LGTBI tenim força eines, ens mostra que és un problema sense solucionar a tot arreu", explica el director de l'Observatori, Eugeni Rodríguez. Tanmateix, des de l'entitat es reconeix que la situació és potencialment més greu, ja que només una part de les agressions s'arriba a conèixer: "Molt poca gent acaba denunciant".

Cinquanta casos, només a Barcelona

L'homofòbia es pot expressar de moltes maneres. Els casos registrats van des de l'assetjament personal fins a la vulneració dels drets reproductius. Les denúncies més freqüents són de caràcter personal, ja sigui a través d'insults, de vexacions, d'assetjament o de maltractament físic. Un home gai de Sant Andreu va patir un d'aquests casos. L'estudi explica que un grup de joves va atacar la façana de casa seva repetides vegades, fent pintades homòfobes a les parets i llançant excrements de gos a les finestres.

Tot i així, el ventall de situacions discriminatòries és molt variat. Després de les agressions directes, el segon àmbit on es produeixen més discriminacions és l'administració pública. En menys proporció, s'han denunciat actituds discriminatòries en àmbits com els mitjans de comunicació i les xarxes socials, el món laboral i el dret d'admissió en locals privats, entre d'altres.

D'un ram de flors a un acomiadament

L'Evelyn, que opta per no revelar el

seu nom real, treballava de recepcionista en una empresa multinacional instal·lada a Barcelona. Denuncia que la van acomiadar pel fet de ser lesbiana: «Tot va començar quan la meva parella em va enviar un ram de flors a la feina. Vaig trucar-la per donar-li les gràcies, i en un moment de la conversa vaig dir el seu nom. Quan vaig penjar, el meu company de taula em va dir *bollera* filipina».

«La meva parella em va enviar un ram de flors a la feina. Vaig trucar-la per donar-li les gràcies, i en un moment de la conversa vaig dir el seu nom. Quan vaig penjar, el meu company de taula em va dir *bollera* filipina»

Segons explica, aquest va ser el punt d'inflexió en el qual va començar el mòbing laboral: "La meva cap va començar a no respondre'm els correus ni les trucades. A les festes de l'empresa tothom anava acompanyat de la seva parella, però a mi m'ho van prohibir". La situació va arribar al punt d'haver d'agafar la baixa mèdica per estrès. Uns mesos després de

reincorporar-se, l'empresa va rescindir-li el contracte.

La carta d'acomiadament és plena d'acusacions cap a la treballadora. En el redactat, l'empresa argumenta que "s'ha observat una falta de criteri i organització a l'hora de prioritzar". També s'explica que "la zona de recepció es troba a vegades desordenada" i que hi ha "deficiències greus en l'execució de les seves tasques", com ara la reserva de vols per altres empleades, però no exposa cap fet mesurable o comprovable.

La versió de l'Evelyn és prou diferent: "Al contrari del que diu en la carta, a mi ningú em

va dir que estava fent malament les coses". Seguint el fil que explica la treballadora acomiadada, el moment més revelador va arribar just després, quan la seva cap va dir-li mentre l'acompanyava a la sortida: "Veus? Això et passa per ser *bollera*".

Manifestació contra la LGBTIbòbia, el passat 28 de juny a Barcelona. / Sergi Rubio

Per a Raquel de Haro, la responsable de l'àmbit LGTBI de Comissions Obreres de Catalunya, aquest no és un cas aïllat: "Les agressions que estan aflorant darrerament són les encobertes, les que es produeixen de manera indirecta. No t'insulten directament sinó que et fan un assetjament sostingut en el temps". Tanmateix, la sindicalista afirma que hi ha motius per ser optimistes: "Hem avançat. Cada cop rebem més denúncies, però creiem que és perquè la societat està més conscienciada sobre el tema".

D’altra banda, la representant de CCOO reivindica la tasca de sensibilització que duen a terme les entitats socials, i critica la falta d’implicació per part de les patronals: “No he vist cap campanya contra l’homofòbia per part d’empresaris”. D’aquesta manera, de Haro recorda que cal prendre partit per evitar situacions discriminatòries: “No hem d’oblidar que és responsabilitat de l’empresa assegurar que no hi ha un clima de treball homòfob”.

La llei, un instrument a mig gas

L’existència d’aquestes agressions va motivar les entitats LGTBI, ara fa dos anys, a iniciar un projecte de llei pionera al món, que tingués una visió integral del problema, combinant la prevenció i la sanció. La regulació va ser aprovada i i avui és la llei 11/2014 del Parlament de Catalunya.

Comparativament, aquesta norma és de les més avançades a escala mundial en aquesta matèria. Entre les mesures més innovadores que s’hi inclouen, hi ha les sancions específiques contra actituds discriminatòries i els programes preventius als centres escolars. Segons les entitats

impulsores, encara no s'estan aplicant els punts clau.

La idea de crear un marc legal que protegeixi els drets de les persones LGTBI va molt més enllà de regular i penalitzar accions concretes. Eugeni Rodríguez ho explica d'aquesta manera: "L'homofòbia no deixa d'existir pel sol fet que hi hagi una llei en contra. L'important és que es produeix un canvi en l'imaginari en el nostre col·lectiu. Ara un adolescent pot saber que fins i tot legalment no és acceptable que li diguin *maricón* de merda".

Eugeni Rodríguez: "L'homofòbia no deixa d'existir pel sol fet que hi hagi una llei en contra. Però ara un adolescent pot saber que fins i tot legalment no és acceptable que li diguin *maricón* de merda"

Quan la proposta va arribar al Parlament, va generar certa polèmica. El llavors líder d'Unió, Josep Antoni Duran i Lleida, va fer públic en una carta que, des del seu punt de vista, a la llei "hi ha més de promoció que de no discriminació", i que "hi ha col·lectius molt més discriminats". Per la

seva banda, el bisbat de Barcelona va expressar "preocupació" per "les greus conseqüències que pot tenir en l'exercici dels drets humans de la llibertat religiosa».

Finalment, la llei va ser aprovada amb l'únic vot en contra del Partit Popular. Un any i mig després, el portaveu al Parlament, Enric Millo, segueix defensant el posicionament del partit davant la llei: "No estem en contra que existeixi una llei contra l'homofòbia, sinó només d'alguns articles que ens semblen fora de lloc". El diputat popular opina que s'ha avançat molt en aquesta problemàtica: "Pot ser que en algun àmbit se segueixi produint una

discriminació, però en general la nostra societat ja no és homòfoba". Sobre l'aplicació de la llei, Millo coincideix en l'opinió que no s'està fent prou: "Encara que no donem suport a tot el text, sabem que el govern té l'obligació d'aplicar-ho perquè s'ha aprovat. I aquest govern només aplica el que s'ha aprovat i li agrada".

L'any 2005 l'alcalde popular de Pontons, Lluís Caldentey, va negar-se a casar parelles homosexuals afirmant que eren "tarats" i «deficients». El president de l'Observatori Contra l'Homofòbia considera que els posicionaments del partit "mai fins ara han estat favorables als drets

de les persones LGTBI". Per la seva banda, el portaveu al Parlament de Catalunya afirma que seria una "acusació totalment injustificada" creure que per aquest fet el PP és homòfob, i posa l'exemple de la boda de Javier Maroto, el líder popular a Vitòria: "Si el nostre partit fos homòfob, la direcció no hagués assistit gairebé al complet a un casament gai".

«Pel que fa al mercat laboral, la Generalitat no ha fet res del que contempla la llei» contra la LGBTIfòbia, segons Raquel de Haro, responsable de

Per la seva banda, la CUP s'enorgulleix de la llei: "És una victòria molt important del moviment LGTBI", afirma la diputada Gabriela Serra. La representant de l'esquerra independentista lamenta que la

l'àmbit LGTBI de Comissions Obreres de Catalunya

Generalitat n'ha fet un "desenvolupament inexistent" en alguns àmbits. A parer seu, "no ha posat cap sanció fins al moment i l'impacte local és nul". Serra atribueix la falta de desplegament a què no s'ha dotat la llei dels "recursos econòmics i humans necessaris", però també a la falta de voluntat perquè "no tot el que s'ha de fer costa diners". En aquest sentit, la diputada emplaça a crear el consell LGTBI, a prioritzar les accions en el món de l'educació i la coordinació entre les diferents institucions per aturar les situacions d'assetjament.

Més enllà del posicionament dels partits, algunes entitats que apleguen persones LGBT I estan descontentes amb l'aplicació que s'està fent de la llei del 2014. Des de Comissions Obreres, la crítica és clara: "Pel que fa al mercat de treball, la Generalitat no ha fet res del que posa a la llei". L'Observatori Contra l'homofòbia en fa una lectura semblant: "Fins ara, hem percebut una manca absoluta de voluntat política", afirma Eugeni Rodríguez.

El passat mes de febrer, el Parlament va fer un pas més. Es va aprovar una moció sobre la transfòbia i l'assetjament escolar. Una de les mesures incloses és

> “desenvolupar totes les actuacions necessàries, inclosa la partida pressupostària (…) per a complir la 11/2014, per a desplegar-la amb els reglaments respectius”. És a dir, es reitera l’obligació del govern de desenvolupar la llei, observant que fins ara no s’ha fet. Aquesta vegada, el text va ser aprovat per unanimitat: “No és un tema còmode per alguns grups polítics conservadors, però per sort la societat va avançant”, afirma la diputada de la CUP Gabriela Serra.

Assignatura pendent per a la nova legislatura

El recent canvi de govern ha provocat un relleu en el departament d’Igualtat, l’encarregat de desplegar la llei. La nova directora general, Mireia Mata, és membre d’ERC. La seva

valoració és més optimista: “En alguns aspectes s’ha avançat molt, en d’altres poc i en d’altres encara no s’ha avançat”. A més, la representant del nou govern afirma que “no està en condicions de valorar” si ha faltat voluntat política fins ara, però assegura que a la nova direcció “no ens en faltarà gens ni mica”.

Mireia Mata (ERC), directora general d’Igualtat, assegura que “farem tot el que diu la llei, però cal tenir present que el més important no és mai posar multes, sinó evitar que passi”

Un dels punts claus de la llei és la incorporació d’un règim sancionador “en matèria antidiscriminatòria”, que, segons el mateix articulat, havia de posar-se en pràctica en el termini d’un any. Ara com ara, el document encara no ha vist la llum. En aquest aspecte, Mireia Mata reconeix que “tenim deures pendents” perquè “no s’ha fet la feina que s’havia de fer en aquests dotze mesos”. Mata justifica el

retard del govern anterior en el desplegament d'aquest punt: "Suposo que la Generalitat ha tingut molta feina en aquests temps convulsos i ha prioritzat les emergències del dia a dia".

Tot i així, Mata posa èmfasi en el fet que la finalitat de la llei no és punitiva. "Farem tot el que diu la llei, però cal tenir present que el més important no és mai posar multes, sinó evitar que passi".

Pel que fa a aquesta nova etapa, des de l'Observatori confirmen que es percep "una molt bona predisposició" de l'equip de Govern, però asseguren que estan "a l'expectativa de resultats tangibles". Eugeni

Rodríguez conclou que cal no abaixar la guàrdia: “Aquest tema ha de ser una de les prioritats dels poders públics”.